

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускай літаратуры і культуры

Анатацыя да дыпломнай работы

ШЫК Юліі Віктараўны

ХРАНАТОП У РАМАНЕ ІВАНА ШАМЯКІНА “ЗЛАЯ ЗОРКА”

Навуковы кіраўнік: кандыдат філалагічных навук, старшы выкладчык
Г.М. Мятліцкая

Мінск, 2016

РЭФЕРАТ

Шык Юлія Віктараўна

Хранатоп у рамане Івана Шамякіна “Злая зорка”

Дыпломная праца 50 с., 45 крыніц.

Ключавыя словы: ХРАНАТОП, ПРАСТОРАВА-ЧАСАВАЯ МАДЭЛЬ, МАСТАЦКІ ЧАС, МАСТАЦКАЯ ПРАСТОРА, ЛОКУС, ФУНКЦЫІ ХРАНАТОПА, ДАМІНУЮЧЫ ХРАНАТОП, ХРАНАТОПНЫ МАТЫЎ, ЛІНЕЙНАЯ МАДЭЛЬ.

У дыпломнай рабоце даследуецца раман І. Шамякіна “Злая зорка”, катэгорыя хранатопа ў якім адыгрывае выключную і вызначальную ролю. Актуальнасць гэтага даследавання абумоўлена неабходнасцю вывучэння функцыянальнага значэння катэгорый часу і прасторы ў мастацкіх творах беларускай літаратуры і іх уплыву на фарміраванне сюжэта і характараў герояў.

Мэта дыпломнай работы – раскрыць асаблівасці хранатопа ў рамане Івана Шамякіна “Злая зорка”.

У адпаведнасці з пастаўленай мэтай вырашаюцца наступныя **задачы**:
прааналізаваць падыходы навукоўцаў да азначэння сутнасці паняццяў хранатоп, хранатопны матыў, локус;

выявіць розніцу паміж мастацкімі прасторава-часавымі мадэлямі і рэальнымі часам і месцам дзеяння;

ахарактарызаваць функцыі і тыпы хранатопаў у мастацкім творы;

прааналізаваць час, адлюстраваны І. Шамякіным у рамане “Злая зорка”, суаднесці яго з рэальнымі падзеямі, прасачыць уплыў мастацкага часу на развіццё сюжэта твора і станаўленне яго герояў;

разгледзець спосабы апісання прасторы ў рамане “Злая зорка”;

правесці аналіз станаўлення характараў галоўных герояў твора з улікам мастацкіх прасторава-часавых мадэлей.

Аб’ект даследавання – раман Івана Шамякіна “Злая зорка”.

Тэарэтычнай асновай дыпломнай работы з’яўляюцца навукова-даследчыя працы літаратуразнаўцаў па пытаннях хранатопа і даследавання часу і прасторы ў мастацкім тэксце, у тым ліку працы М.М. Бахціна, Д.С. Ліхачова, В.П. Рагойшы, Л.В. Чарнец.

Пры напісанні працы выкарыстаны метады параўнальнага і інтэрпрэтацыйнага аналізу, тэарэтычнага аналізу і абагульнення.

Матэрыялы гэтага даследавання могуць быць выкарыстаны на занятках па беларускай літаратуры пры аналізе мастацкага тэксту, у курсе выкладання літаратуразнаўства і гісторыі беларускай літаратуры.

РЕФЕРАТ

Шик Юлия Викторовна

Хронотоп в романе Ивана Шамякина “Злая звезда”

Дипломная работа 50 с., 45 источников.

Ключевые слова: ХРОНОТОП, ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННАЯ МОДЕЛЬ, ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ВРЕМЯ, ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ПРОСТРАНСТВО, ЛОКУС, ФУНКЦИИ ХРОНОТОПА, ДОМИНИРУЮЩИЙ ХРОНОТОП, ХРОНОТОПНЫЙ МОТИВ, ЛИНЕЙНАЯ МОДЕЛЬ.

В дипломной работе исследуется роман И. Шамякина “Злая звезда”, категория хронотопа в котором играет исключительную и определяющую роль. Актуальность этого исследования обусловлена необходимостью изучения функционального значения категорий времени и пространства в художественных произведениях белорусской литературы и их влияния на формирование сюжета и характеров героев.

Цель дипломной работы – раскрыть особенности хронотопа в романе Ивана Шамякина “Злая звезда”.

В соответствии с поставленной целью решаются следующие **задачи**:

проанализировать подходы ученых к определению сущности понятий хронотоп, хронотопный мотив, локус;

выявить различия между художественными пространственно-временными моделями и реальными временем и местом действия;

охарактеризовать функции и типы хронотопов в художественном произведении;

проанализировать время, отраженное И. Шамякиным в романе “Злая звезда”, соотнести его с реальными событиями, проследить влияние художественного времени на развитие сюжета произведения и становление его героев;

рассмотреть способы описания пространства в романе “Злая звезда”;

провести анализ становления характеров главных героев произведения, учитывая художественные пространственно-временные модели.

Объект исследования – роман Ивана Шамякина “Злая звезда”.

Теоретической основой дипломной работы являются научно-исследовательские работы литературоведов по вопросам хронотопа и исследования времени и пространства в художественном тексте, в том числе работы М.М. Бахтина, Д.С. Лихачёва, В.П. Рагойши, Л.В. Чернец.

При написании работы использованы методы сравнительного и интерпретационного анализа, теоретического анализа и обобщения.

Материалы настоящего исследования могут быть использованы на занятиях по белорусской литературе при анализе художественного текста, в курсе преподавания литературоведения и истории белорусской литературы.

SUMMARY

Shik Yuliya Victorovna

Chronotope in the novel by Ivan Shamyakin “Evil Star” (“Zlaya zorka”)

Thesis 50 pages, 45 sources.

Keywords: CHRONOTOPE, SPATIO-TEMPORAL MODEL, ARTISTIC TIME, ARTISTIC SPACE, LOCUS, FUNCTIONS OF THE CHRONOTOPE, DOMINANT CHRONOTOPE, CHRONOTOPE MOTIVE, LINEAR MODEL.

The novel “Evil Star” (“Zlaya zorka”), written by I. Shamyakin, is explored in the thesis. The category of chronotope plays a unique and crucial role in this novel. The relevance of this research is caused by the need to study the functional meaning of the categories of time and space in the artistic works of the Belarusian literature and their influence on the plot and heroes’ characters.

The purpose of the thesis is to reveal the particular qualities of chronotope in the novel by Ivan Shamyakin “Evil Star” (“Zlaya zorka”).

In accordance with intended purpose the following tasks will be accomplished:

- to analyze scientists’ approaches of identifying the entity of chronotope, chronotope motive, locus concepts;
- to reveal differences between artistic space-time models and actual time and place of action;
- to characterize functions and types of chronotope in the artistic work;
- to analyze time that was described by I. Shamuakin in the novel “Evil Star” (“Zlaya zorka”), to correlate it with the real events, to trace the influence of artistic time on the plot development and the formation of its heroes;
- to consider the ways of space description the in the novel “Evil Star” (“Zlaya zorka”);
- to undertake the analysis of the formation of the main heroes’ characters considering artistic space-temporal models.

Research object is the novel “Evil Star” (“Zlaya zorka”) written by Ivan Shamyakin.

The theoretical basis of the thesis is research works of literature specialists on chronotope and time and space research in the artistic text, including the works of M.M. Bakhtin, D.S. Likhachev, B.P. Ragojsha, L.V. Chernez.

The methods of comparative and interpretive analysis, theoretical analysis and synthesis were used when writing the thesis work.

The materials of this study can be used for classroom work on the Belarusian literature to analyze literary text, in the course of teaching literature and the history of the Belarusian literature.